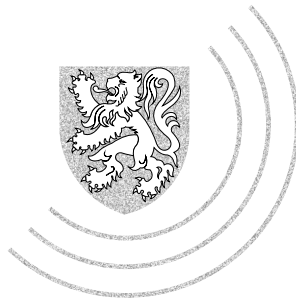

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **418** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 8 maart 2010 (2009-2010)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het Europees verdrag
inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed
(herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed	17
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	23
Advies van de Raad van State	29
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media	35
Ontwerp van decreet	41
Bijlage: Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992	45
– Nederlandse vertaling	47
– Franse tekst	55

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Achtergrond en ontstaan van het verdrag

De Europese aandacht voor het archeologisch erfgoed is al enkele decennia oud. Op 6 mei 1969 werd in Londen door de Raad van Europa het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed opgemaakt. Nog hetzelfde jaar ondertekende en ratificeerde België dit verdrag. Het trad op 20 november 1970 in werking. Het verdrag heeft vooral betrekking op opgravingen en de informatie die daaruit gehaald wordt.

Daar waar in de jaren zestig van de vorige eeuw clandestiene opgravingen de aanleiding vormden voor het Verdrag van Londen, zorgden de toenemende bouw- en infrastructuurprojecten in de jaren zeventig en tachtig voor nieuwe uitdagingen voor het archeologisch beheer. In oktober 1988 kwam het beperkt comité van experts van de Raad van Europa tot de vaststelling dat deze nieuwe uitdagingen een herziening van het Verdrag van Londen rechtvaardigden.

Het voorstel om een herzien verdrag uit te werken en het Verdrag van Londen op te heffen, werd gesteund door het ‘Comité directeur pour la conservation intégrée du patrimoine historique’ (CDPH) en goedgekeurd door het ministercomité van de Raad van Europa. Een beperkt comité werkte vanaf juni 1990 in het kader van het ‘Comité du patrimoine culturel’ (CC-PAT) dat in de plaats kwam van het CDPH. Na onderzoek en goedkeuring door het CC-PAT werd het ontwerpverdrag voorgelegd aan het ministercomité dat het op zijn beurt goedkeurde.

Op 16 januari 1992 werd het verdrag opengesteld voor ondertekening tijdens de derde Europese conferentie van ministers bevoegd voor monumentenzorg.

2. Algemene draagwijdte en doel van het verdrag

De voornaamste doelstellingen van het verdrag zijn het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa, dat van wezenlijk belang is voor de kennis van de geschiedenis van de mensheid. Hiertoe verplichten de lidstaten zich tot volgende pakketten van maatregelen:

- het aanduiden van het archeologisch erfgoed en het uitvoeren van beschermingsmaatregelen;
- het geïntegreerde behoud van het archeologisch erfgoed;
- de financiering van archeologisch onderzoek en behoud;
- het verzamelen en verspreiden van wetenschappelijke informatie;
- het bewustmaken van het publiek;
- het voorkomen van illegaal verkeer van bestanddelen van het archeologisch erfgoed;
- het verlenen van wederzijdse technische en wetenschappelijke bijstand.

Het Verdrag van Valletta positioneert de bescherming en de waardering van het archeologisch erfgoed in een ruimer beleidskader. De beleidsdoelstellingen beklemtonen de maatschappelijke waarde van het archeologisch erfgoed. Het Verdrag van Valletta pleit daarom onomwonden voor een behoud en bescherming van het archeologisch erfgoed.

Gelet op de territoriale gebondenheid van het archeologisch erfgoed, streeft het verdrag naar een afstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening. Het verdrag bepleit participatie en samenwerking tussen archeologen, stedenbouwkundigen en planologen als waarborg voor een betere bescherming van de archeologische waarden.

Het verdrag reikt een denkkader aan voor de financiering van archeologische opgravingen, onderzoek en publicaties.

Het verdrag beklemtoont ook het publieke karakter van het archeologisch erfgoed. De toegang van het publiek tot de archeologische vindplaatsen en de opvoedkundige acties moeten bijdragen tot een grotere publieke bewustwording betreffende de waarde van het archeologisch erfgoed.

Het verdrag vormt ten slotte een institutioneel kader voor de pan-Europese samenwerking betreffende het archeologisch erfgoed die een systematische uitwisseling van ervaringen en deskundigen inhoudt.

3. Belang voor Vlaanderen

Door de staatshervorming werd de bevoegdheid inzake archeologisch erfgoed overgedragen aan de gemeenschappen en de gewesten. Dit leidde in 1991 tot de oprichting van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP) en tot de uitvaardiging van het Vlaamse decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming, het behoud, de instandhouding, het herstel en het beheer van het archeologisch erfgoed, alsook de organisatie en de reglementering van archeologische opgravingen. Zoals aangegeven in de memorie van toelichting bij dat decreet, was het Verdrag van Valletta een ‘niet onbelangrijk uitgangspunt’. Hierdoor is de toepassing van het Verdrag van Valletta al voor een belangrijk deel in Vlaanderen gerealiseerd. Het decreet werd gewijzigd bij het decreet van 28 februari 2003.

Uit het IAP werd op 1 maart 2004 het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) opgericht.

De goedkeuring van het Verdrag van Valletta betekent een valorisatie op regionaal en internationaal vlak van de inspanningen die Vlaanderen inzake archeologische erfgoedzorg al gepresteerd heeft. Een goedkeuring garandeert ook een afstemming met de geldende normen in Europa en de regelgeving in onze buurlanden. De Vlaamse vigerende regelgeving is trouwens al in zeer aanzienlijke mate geïnspireerd op het verdrag. Het instemmen met dit verdrag is een eerste stap naar de juridische vertaling van dit verdrag, zoals aangegeven in het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014.

De Centrale Archeologische Inventaris, de databank van de bekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen, bevatte eind 2008 28.068 vindplaatsen. In zijn beleidsnota 2009-2014 kondigt de bevoegde Vlaamse minister aan dat hij de Inventaris verder wil laten aanvullen met nieuwe vindplaatsen. Voor archeologische zones wil hij een nieuwe inventaris uitwerken. Voor de opmaak van zones van bekend waardevol archeologisch erfgoed (BEWAER-zones) moet een efficiënte methodologie ontwikkeld worden. Tegen het einde van het regeerakkoord moeten de bekende archeologische sites ruimtelijk gesitueerd en gewaardeerd zijn.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

In de preambule wordt het Verdrag van Valletta geplaatst in het kader van de acties die de Raad van Europa op het vlak van het cultureel erfgoed ondernomen heeft sinds de inwerkingtreding van het Europees Cultureel Verdrag. Het Verdrag van Valletta positioneert de bescherming en de waardering van het archeologisch erfgoed in een ruimer beleidskader. De voornaamste doelstellingen van het verdrag zijn het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa, dat van wezenlijk belang is voor de kennis van de geschiedenis van de mensheid. De beleidsdoelstellingen beklemtonen de maatschappelijke waarde van het archeologisch erfgoed. Het Verdrag van Valletta pleit daarom onomwonden voor een behoud en bescherming van het archeologisch erfgoed.

Er wordt ook verwezen naar de grote uitdagingen voor de bescherming van het archeologisch erfgoed in gebieden met een dynamische ruimtelijke ontwikkeling. Vanuit haar territoriale gebondenheid komt het beheer van archeologisch erfgoed vaak rechtstreeks in aanraking met ruimtelijke ontwikkelingen, die haar wens om de archeologische waarden in situ te conserveren, bemoeilijken. Om aan deze uitdaging tegemoet te komen wordt er gewezen op de noodzaak van een gezamenlijke actie van de Europese staten.

Artikel 1 betreft de omschrijving van het archeologisch erfgoed. Het Verdrag van Valletta heeft tot doel het archeologisch erfgoed te beschermen als bron van het Europees gemeenschappelijk geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie. Alle overblijfselen, voorwerpen en andere sporen van de mens uit het verleden, worden beschouwd als bestanddelen van het archeologisch erfgoed. De woorden ‘bestanddelen van het archeologisch erfgoed’ betekenen dat het niet alleen gaat over voorwerpen, maar ook over getuigenissen van welke aard ook, die een licht werpen op het verleden van de mensheid. Tot het archeologisch erfgoed behoren bouwwerken, gebouwen, complexen, aangelegde terreinen, roerende zaken, monumenten van andere aard, alsook hun context, ongeacht of zij op het land of onder water gelegen zijn. Die lijst is niet exhaustief.

De definitie van archeologische monumenten, zoals bepaald in het decreet van 30 juni 1993, beantwoordt aan deze omschrijving.

Artikel 2 stelt dat elke lidstaat een rechtsstelsel moet creëren voor de bescherming van het archeologisch erfgoed, dat voorziet in het bijhouden van een inventarislijst van haar cultureel erfgoed, de aanwijzing van beschermde monumenten en gebieden, de vorming van archeologische reservaten en de meldingsplicht voor toevallige vondsten.

Met uitzondering van de vorming van archeologische reservaten, zijn alle elementen opgenomen in het decreet van 30 juni 1993. Door de bescherming van archeologische zones, zoals opgenomen in het decreet van 30 juni 1993, kunnen zij wellicht wel als archeologische reservaten beschouwd worden.

Artikel 3 behandelt de vergunningsregeling inzake archeologisch onderzoek, de bewaking van de kwaliteit en het gebruik van metaaldetectoren.

Al deze bepalingen zijn opgenomen in het decreet van 30 juni 1993.

In artikel 4 staan maatregelen voor de fysieke bescherming van het archeologisch erfgoed. Inzake archeologische reservaten vraagt het verdrag “de verwerving of de bescherming door middel van andere passende middelen door de overheid, van gebieden bestemd om archeologische reservaten te vormen”.

Het decreet van 30 juni 1993 voorziet niet in de mogelijkheid tot verwerving, wel tot bescherming van archeologische zones. De inrichting van passende bewaarplaatsen is niet structureel geregeld. Momenteel bestaan er wel enkele provinciale depots en het depot van het VIOE. Daarnaast voorziet het decreet van 23 mei 2008 houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureelerfgoedbeleid in de subsidiëring van een regionaal depotbeleid voor cultureel erfgoed, waartoe ook de roerende archeologische voorwerpen kunnen gerekend worden.

Artikel 5 betreft het geïntegreerd behoud door het streven naar afstemming en overeenstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening, het waarborgen van stelselmatig overleg en de integratie in milieueffectrapportering. Verder wordt gevraagd om zorg te dragen voor het behoud van archeologische bestanddelen die gevonden worden tijdens

bouwwerkzaamheden en om te waarborgen dat de openstelling van archeologische vindplaatsen voor het publiek, geen schade berokkent aan het archeologische en het wetenschappelijke karakter van die plaatsen.

De afstemming tussen ruimtelijke ordening en archeologie wordt momenteel geregeld door artikel 5 van het decreet van 30 juni 1993. Dit artikel voorziet in een archeologisch advies bij de stedenbouwkundige vergunning voor handelingen van algemeen belang of voor aanvragen ingediend door publiekrechtelijke of semipublieke rechtspersonen. Sinds 1 september 2009 is de afstemming tussen ruimtelijke ordening en archeologische erfgoedzorg binnen de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening verder verfijnd. In toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de dossiersamenstelling voor het aanvragen van een verkavelingsvergunning, bevatten de omgevingsplannen voor een nieuwe verkaveling mogelijk gekende archeologische vindplaatsen of elementen vanuit de bodemgesteldheid die daarop kunnen wijzen. Het verkavelingsontwerp duidt bovendien het te behouden archeologisch erfgoed binnen de verkaveling aan. Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen, verkreeg het Agentschap Ruimte en Erfgoed, dat belast is met de beheersaspecten betreffende onroerend erfgoed, een betere omschrijving van zijn advies. In functie van een doortastend archeologisch beheer zijn voortaan de hierna genoemde aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen onderworpen aan advies:

- verkavelingen van ten minste tien loten, bestemd voor woningbouw, of met een grondoppervlakte groter dan een halve hectare, ongeacht het aantal loten;
- groepswooningbouwprojecten waarbij ten minste tien woongelegenheden ontwikkeld worden;
- de bouw of de herbouw van appartementsgebouwen waarbij ten minste vijftig appartementen gecreëerd worden;
- aanvragen voor nieuwbouwprojecten met een bebouwd oppervlak van 500 m² of meer, in woongebieden en recreatiegebieden;
- aanvragen voor ontginningsgebieden en uitbreiding van ontginningsgebieden, zoals omschreven in het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

Het stelselmatig overleg tussen ruimtelijke ordening en archeologie heeft in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) een plaats gevonden binnen de nieuwe organisatiestructuur van de Vlaamse overheid. Het behoud van archeologische bestanddelen en waarborgen betreffende openstelling, zitten vervat in het decreet van 30 juni 1993. Betreffende milieueffectrapportering wordt in de Vlaamse regelgeving invulling gegeven aan archeologische bekommernissen.

Artikel 6 gaat over de financiering van het archeologisch onderzoek. De partijen moeten zorgen voor financiële steun voor archeologisch onderzoek, en zij moeten de materiële middelen voor archeologisch noodonderzoek doen toenemen.

In het decreet van 30 juni 1993 is een financiële steun voorzien bij werken aan beschermde archeologische monumenten of zones. Verder beschikt het VIOE over een jaarlijkse dotatie van circa 6,25 miljoen euro, die deels voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek ingezet wordt. Daarnaast beschikt ditzelfde instituut sinds december 2006 over een Dienst met Afzonderlijk Beheer, waardoor het zich op een dynamische manier kan positioneren op de archeologische markt ten aanzien van ruimtelijke initiatiefnemers. Er dient ook opgemerkt te worden dat de dotatie voor het instituut de voorbije jaren gevoelig verhoogd werd. In de memorie van toelichting signaleerde het Vlaams Parlement in 1993 dat een

eenduidige en sluitende financiering voor het beheer van het archeologisch erfgoed in het kader van het Verdrag van Valletta, bijkomende middelen en initiatief zou vergen. Zowel vanuit het archeologisch middenveld als vanuit de betrokken ruimtelijke initiatiefnemers, zoals projectontwikkelaars en planologen, wordt bij herhaling op deze nood gewezen. Deze vraag naar bijkomende kadering en rechtszekerheid is geen hinderpaal voor de goedkeuring van het Verdrag van Valletta. De ratificatie van het verdrag plaatst deze toekomstige uitdaging binnen een Europees gewaardeerd en vast beleidskader.

De artikelen 7 en 8 behandelen de verzameling en de verspreiding van wetenschappelijke informatie.

Die opdracht werd met het decreet van 30 juni 1993 toevertrouwd aan een Vlaamse wetenschappelijke instelling, het IAP, dat sinds 2004 door het VIOE opgevolgd werd.

Artikel 9 betreft de bewustmaking van het publiek door het voeren van voorlichtingscampagnes, het verlenen van toegang tot vindplaatsen en het tentoonstellen van archeologische voorwerpen.

Deze taak vereist geen decretale basis, maar is één van de opdrachten van het VIOE.

Artikel 10 betreft het voorkomen van illegaal verkeer van bestanddelen van het archeologisch erfgoed.

Deze bepaling wordt deels door het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, en het decreet van 23 mei 2008 houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel erfgoedbeleid, geregeld.

Artikel 11 bepaalt dat het verdrag geen afbreuk doet aan bestaande of toekomstige bilaterale of multilaterale verdragen betreffende illegaal verkeer van bestanddelen of betreffende de teruggave aan de rechtmatige eigenaar.

Dit artikel vergt geen decretale initiatieven.

In artikel 12 staat de belofte van wederzijdse technische en wetenschappelijke bijstand. Dat gebeurt door uitwisseling van ervaringen en deskundigen.

Deze opdracht ligt eveneens vervat in de opdracht van het VIOE.

Artikel 13 betreft de toetsing van de toepassing van het verdrag. Daartoe wordt een commissie van deskundigen opgericht, die regelmatig verslag uitbrengt aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa over het beleid inzake archeologisch erfgoed en de toepassing van de verdragsbepalingen door de partijen. Daarnaast kan de commissie aan het Comité van Ministers maatregelen voorstellen die gericht zijn op de uitvoering van de verdragsbepalingen, met inbegrip van multilaterale activiteiten, de herziening of wijziging van het verdrag en de voorlichting van de bevolking over het doel van het verdrag. Die maatregelen kunnen bestaan uit aanbevelingen aan de lidstaten. Tot slot kan de commissie aanbevelingen doen aan het Comité van Ministers betreffende uitnodigingen aan staten die geen lid zijn van de Raad van Europa, om toe te treden tot het verdrag.

Verschillende internationale experts gaven aan dit artikel invulling door het oprichten van het Europae Archaeologiae Consilium (EAC), een internationale vereniging zonder winstoogmerk naar Belgisch recht.

De artikelen 14 tot en met 18 zijn algemene slotbepalingen.

Volgens artikel 14 staat het verdrag open voor ondertekening door staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag. Belangrijk is paragraaf 2: “Geen enkele staat die partij is bij het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, ondertekend in Londen op 6 mei 1969, kan zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring neerleggen indien die staat niet eerst het genoemde verdrag opgezegd heeft of dit tegelijkertijd opzegt.” De ratio van die bepaling is natuurlijk dat het Verdrag van Valletta het oude Verdrag van Londen vervangt, en om verwarring te vermijden wordt de opzegging van het oude verdrag vereist vóór of tegelijk met de bekrachtiging van het nieuwe verdrag. Wanneer de opzegging van het Verdrag van Londen niet tegelijkertijd van kracht wordt met de inwerkingtreding van het Verdrag van Valletta, kan een staat verklaren dat hij het Verdrag van Londen zal blijven toepassen tot de inwerkingtreding van het Verdrag van Valletta.

Artikel 15 stelt dat het Comité van Ministers van de Raad van Europa elke andere niet-lidstaat, alsook de Europese Economische Gemeenschap (lees: de Europese Unie) kan uitnodigen om toe te treden tot het verdrag.

Artikel 16 bepaalt dat elke staat bij de neerlegging van zijn akte kan aangeven op welk gebied het verdrag van toepassing is.

Artikel 17 behandelt de opzegging van het verdrag.

Artikel 18 somt de taken op van de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

III. GEMENGD KARAKTER EN PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter en ondertekening van het verdrag

Sinds 18 mei 1993 kunnen de gemeenschappen en de gewesten hun bevoegdheden op internationaal vlak volwaardig uitoefenen, naast of samen met de federale overheid (artikel 167, Grondwet). Dit verdrag is van een gemengde aard, in die zin dat het zowel op federale als gemeenschaps- en gewestbevoegdheden betrekking heeft. De federale overheid is bevoegd voor de federale wetenschappelijke en culturele instellingen. De gemeenschappen zijn bevoegd voor het roerend erfgoed, de musea en de andere wetenschappelijke en culturele instellingen. De gewesten hebben de bevoegdheid inzake monumenten en landschappen. Het voorliggende verdrag werd daarom op 19 maart 1997 gemengd verklaard door de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). Die beslissing werd op 20 januari 1998 bekrachtigd door de ICBB.

België ondertekende het verdrag pas op 30 januari 2002.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV heeft op 12 april 2006 besloten geen advies uit te brengen wegens de geringe sociaal-economische impact van het verdrag.

3. Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)

In zijn advies van 25 januari 2007 merkt de Minaraad op dat de toepassing van het Verdrag van Valletta met het decreet van 30 juni 1993 in Vlaanderen al voor een belangrijk deel gerealiseerd is. De Minaraad onderzocht vooral de integratie van het verdrag in het milieubeleid en de ruimtelijke ordening.

Volgens de Minaraad is de relevantie voor het milieu vervat in artikel 5, iii, van het verdrag dat verwijst naar het waarborgen dat milieueffectrapportages (MER's) en de daaruit voortvloeiende beslissingen, ten volle rekening houden met archeologische vindplaatsen.

sen en hun context. Het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) komt grotendeels tegemoet aan de verplichtingen van het artikel in het hoofdstuk over de MER. Ook in het inmiddels afgekondigde decreet van 27 april 2007 houdende wijziging van titel IV van het decreet van 5 april 1995 wordt het cultureel erfgoed met inbegrip van het architectonische en archeologische erfgoed expliciet vermeld. De Minaraad stelt dat het decretale kader voor de MER's voldoende waarborgen biedt dat de MER's rekening zullen houden met de bescherming van de archeologische vindplaatsen en hun context. De Minaraad vraagt wel voldoende aandacht te besteden aan de opmaak van een integratiespoor op maat voor archeologie om zo integratieproblemen te vermijden, zoals bijvoorbeeld bij het delfstoffenplan.

De Minaraad onderlijnt een noodzakelijke dubbele piste bij het afstemmen van ruimtelijke ordening en archeologie. Hij maakt een onderscheid tussen 'planning' en 'vergunningen' enerzijds, en tussen 'niet-gekend archeologisch erfgoed' en 'gekend archeologisch erfgoed' anderzijds. Zo ontstaat een kruisdiagram met vier onderscheiden velden. Het ongekend archeologisch erfgoed in de planningsfase is de moeilijkste plek om archeologie en ruimtelijke ordening op elkaar af te stemmen. Voor het opmaken van MER's en landinrichtingsprojecten schaaft de Minaraad zich achter de optie om gebruik te maken van een 'archeologische risicokaart'. Voor het gekende archeologisch erfgoed in de planningsfase is voldoende en tijdige informatie-uitwisseling en overleg tussen alle betrokken partijen erg belangrijk. Van de archeologische sector wordt daarbij verwacht dat hij zo snel mogelijk een kaart met gekende waardevolle vindplaatsen ontwerpt.

De Minaraad adviseert de archeologen en de sector van de ruimtelijke ordening om zo snel mogelijk de nodige documenten aan te maken of aan te passen en deze onderling uit te wisselen, rekening houdend met haalbare prioriteiten. De Minaraad stelt bovendien voor om deze gegevens ook te bezorgen aan het geografisch informatiesysteem (GIS).

De afstemming van de zorg voor het archeologisch erfgoed op de vergunningsprocedure moet zo ontworpen worden dat zij zowel ongekend als gekend erfgoed kan meenemen. Zolang een kaart met gekende waardevolle vindplaatsen niet ontworpen is, stelt de Minaraad voor om een gelijkaardige procedure te volgen als bij de watertoets. Voor vergunningen die betrekking hebben op archeologisch erfgoed of waar er een vermoeden van (interactie met) archeologisch erfgoed is, pleit de Minaraad ervoor dat de motivering van een beslissing over een vergunning steeds een archeologieparagraaf zou bevatten. Dat mag echter geen negatieve gevolgen hebben voor de termijnen van de bestaande advies- en vergunningsprocedures.

De Minaraad vraagt ook aandacht te besteden aan de financiering van het archeologisch onderzoek.

Tot slot vraagt de Minaraad te waken over de kwaliteit van de Nederlandse vertaling van het verdrag. De Nederlandse vertaling werd aangepast volgens de opmerking van de Minaraad.

4. Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)

In zijn advies d.d. 30 oktober 2009 naar aanleiding van dit ontwerp van instemmingsdecreet, uit de SARO de wens voor een spoedige inwerkingtreding van dit verdrag en verwijst hij naar de doelstelling van de Vlaamse Regering in dit verband, geformuleerd in het Vlaamse regeerakkoord voor deze legislatuur. De SARO staat dus positief tegenover het voorliggende ontwerp van decreet.

De SARO erkent dat de Vlaamse regelgeving al in belangrijke mate geïnspireerd is op het verdrag, maar ziet toch nog uitdagingen. De SARO wijst op de noodzakelijke afstemming

tussen het ruimtelijk beleid en het beleid inzake onroerend erfgoed. De SARO vraagt ook aandacht voor de verdere uitwerking van een volwaardig financieel instrumentarium met betrekking tot de archeologie, tot uitvoering van het verdrag (verdragsartikel 6).

De Vlaamse Regering neemt deze twee aandachtspunten van de SARO ter harte en neemt zich voor de nodige acties te ondernemen om een resultaat te behalen dat voldoening geeft aan alle belanghebbenden.

5. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De SARiV verstrekke zijn advies op 6 november 2009. Deze raad stemt graag in met dit ontwerp van decreet, omdat dit verdrag een belangrijk instrument is voor het erfgoedbeleid. Hij wijst op het belang van erfgoed in een aantal andere beleidsvelden. De SARiV maakt vervolgens enkele opmerkingen vanuit het perspectief van zijn beleidsdomein, vooral het feit dat dit verdrag nog steeds niet in werking is, hoewel de meeste verdragsbepalingen al opgenomen zijn in het decreet van 30 juni 1993 en in andere regelgeving. De SARiV is tevreden dat de beleidsnota Toerisme aandacht heeft voor het belang van erfgoed voor het toerisme in en naar Vlaanderen. Hij verleent zijn steun aan het voornemen om cultuur- en erfgoedtoerisme duurzaam te ontwikkelen. Vervolgens sluit de SARiV zich aan bij de aandachtspunten van de Minaraad en de SARO, voornamelijk die in verband met de financiering van de archeologie en met de afstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening, en wijst hij op de rol van de lokale en intermediaire besturen in het erfgoedbeleid. De SARiV steunt het plan van de regering om een decreet betreffende onroerend erfgoed op te maken en vraagt dat dit gebeurt met afstemming op het decreet van 23 mei 2008 houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het cultureel erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering neemt het specifieke aandachtspunt van de SARiV met betrekking tot de rol van andere overheden dan de Vlaamse overheid in overweging en ze zal haar positie daarover bepalen in functie van de doeltreffendheid van het volledige erfgoedbeleid. De regering zal het opmaken van het geplande decreet inzake onroerend erfgoed afstemmen op het decreet van 23 mei 2008, om tot een integraal erfgoedbeleid te komen.

6. Advies van de Raad van State

In zijn advies van 8 december 2009 met referte 47.433/3 maakt de Raad van State, afdeling Wetgeving, twee opmerkingen. De Raad merkt vooreerst op dat ook het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) vereist is. De Raad van State voert aan dat het verdrag een weerslag heeft op culturele aangelegenheden, bedoeld in artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Volgens de Raad van State is het niet gebruikelijk om de datum van ondertekening van het verdrag in het ontwerp van instemmingsdecreet te vermelden.

De Vlaamse Regering geeft gevolg aan beide opmerkingen van de Raad van State.

7. Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) – Sectorraad Kunsten en Erfgoed

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed (SKE) van de SARC bracht zijn advies uit op 13 januari 2010. Deze sectorraad wijst eveneens op het belang van dit verdrag en sluit zich aan bij de twee gemeenschappelijke aandachtspunten van de SARO en de SARiV. De SKE dringt vooral aan op een afstemming tussen roerend en onroerend erfgoedbeleid en de regelgeving daarvoor, in zijn geheel en op de verschillende beleidsniveaus, omdat het archeologisch erfgoed niet alleen als onroerend moet beschouwd worden, maar evenzeer behoort tot het roerend erfgoed. De sectorraad pleit daarom voor een geïntegreerde aanpak, die het kunstmatige onderscheid tussen roerend en onroerend erfgoed overstijgt. De SKE

acht het meer dan ooit belangrijk dat het geplande decreet voor het onroerend erfgoed afgestemd wordt op het bovenvermelde decreet van 23 mei 2008 inzake roerend en immaterieel erfgoed, dat op 4 augustus 2008 in werking trad. De SKE zou graag zien dat dan een aantal afdwingbare maatregelen getroffen wordt, namelijk om de bewaarplaatsen en de behandelingen van archeologische relictten te vrijwaren.

De Vlaamse Regering onderschrijft de specifieke aandachtspunten van de SKE over een integraal erfgoedbeleid op alle beleidsniveaus. Zij zal bij de opmaak van het geplande decreet daarvoor de nodige opties nemen.

8. Internationale toepassing en inwerkingtreding van het verdrag

Volgens verdragsartikel 14 trad het verdrag in werking voor de ratificerende staten op 25 mei 1995, dit is zes maanden nadat de vierde staat zijn akte van bekrachtiging neergelegd had.

Eind januari 2010 waren 37 lidstaten van de Raad van Europa¹ en de Heilige Stoel gebonden aan het verdrag, via bekrachtiging of toetreding. Zeven landen², waaronder België, hadden het verdrag enkel ondertekend. IJsland, Montenegro en Oostenrijk waren de enige lidstaten van de Raad van Europa die het verdrag nog niet ondertekend hebben.

¹ Albanië, Andorra, Armenië, Azerbeidzjan, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Georgië, Griekenland, Hongarije, Ierland, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Macedonië, Malta, Moldavië, Monaco, Nederland, Noorwegen, Oekraïne, Polen, Portugal, Roemenië, Servië, Slovenië, Slowakije, Tsjechië, Turkije, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland.

² België, Bosnië en Herzegovina, Italië, Luxemburg, Rusland, San Marino en Spanje.

Het Verdrag van Valletta zal voor België en Vlaanderen in werking treden zes maanden na de datum van de neerlegging van de federale akte van bekrachtiging. Volgens artikel 14, §2, van het verdrag moet bij de akte van bekrachtiging een verklaring gevoegd worden waarin staat dat het Verdrag van Londen van 6 mei 1969, opgezegd wordt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

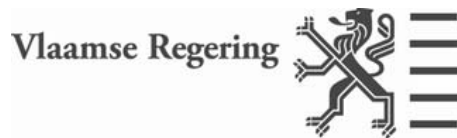
De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP

**Ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag
inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien),
opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992 en ondertekend op 30 januari 2002**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport en de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992 en ondertekend op 30 januari 2002, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED

SARO

Strategische Adviesraad
Ruimtelijke ordening
Onroerend erfgoed

Advies
van 30 oktober 2009
over het ontwerpdecreet
houdende instemming met het Europees verdrag
inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed

I. SITUERING ADVIESVRAAG

De SARO ontving op 5 oktober 2009 een adviesvraag van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand over het ontwerpdecreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992 (verder Verdrag van Malta).

De Vlaamse Regering gaf op 2 oktober 2009 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag van Malta. De bevoegde minister voor archeologisch patrimonium werd hierbij verzocht om advies te vragen van de strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed (en van de strategische adviesraad Internationaal Vlaanderen).

Het Verdrag van Malta is gericht op het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa. Met het verdrag verplichten de lidstaten zich tot het aanduiden en het beschermen van het archeologisch erfgoed. Het verdrag gaat uit van een geïntegreerd behoud van het archeologisch erfgoed en positioneert de bescherming en de waardering van het archeologisch erfgoed in een ruimer beleidskader. Tevens moeten de lidstaten maatregelen nemen voor de financiering van het archeologisch onderzoek en behoud, het verzamelen en verspreiden van wetenschappelijke informatie, het bewustmaken van het publiek en het verlenen van wetenschappelijke bijstand.

Een specifiek aandachtspunt van het verdrag is de afstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening. Het verdrag pleit voor participatie en samenwerking tussen archeologen, stedenbouwkundigen en planologen voor een betere bescherming van archeologische waarden. Tevens wijst het op de grote uitdagingen voor de bescherming van het archeologisch erfgoed in gebieden met een dynamische ruimtelijke ontwikkeling.

II. ADVIES

Positieve appreciatie

Hoewel het Verdrag van Malta al dateert van 16 januari 1992, werd het in België nog steeds niet bekrachtigd en is het verdrag hier nog steeds niet van toepassing. Het Brussels Gewest heeft zijn instemming met het verdrag verleend met een ordonnantie uit 1994, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest met een decreet uit 2003 en de Duitstalige Gemeenschap met een decreet van begin 2008.

De SARO staat positief ten opzichte van voorliggend ontwerpdecreet tot instemming met het Europees Verdrag van Malta. Hiermee wordt immers een eerste stap gezet in de juridische vertaling van dit Verdrag, zoals voorzien in het Vlaams regeerakkoord 2009-2014.

Vraag naar volwaardige uitvoering

De SARO erkent dat de Vlaamse wetgeving reeds in belangrijke mate is geïnspireerd op het verdrag. Niettemin ziet de raad nog tal van uitdagingen (cf. verder). Diverse initiatieven dienen nog te gebeuren. Het Vlaams regeerakkoord (pag.51) gaat er van uit dat er een nieuw decreet onroerend erfgoed moet komen, waarin het Verdrag van Malta volledig tot zijn recht komt. Ook de memorie van toelichting bij voorliggend ontwerp van decreet maakt de koppeling tussen het verdrag en het nieuwe decreet: *‘Het is de wens van de bevoegde minister om de bekrachtiging en afkondiging van het instemmingsdecreet gelijktijdig te laten verlopen met het nieuwe decreet onroerend erfgoed.’*

De Raad wenst niet vooruit te lopen op dit debat. De SARO gaat er van uit dat hij te gepasten tijde om advies zal worden gevraagd over het nieuwe decreet onroerend erfgoed. Bovendien wijst de Raad er op dat de bevoegde minister momenteel volop werk maakt van de invulling van zijn beleid; een nieuwe beleidsnota onroerend erfgoed voor de periode 2009-2014 is in opmaak. De SARO zal op 16 november 2009 advies uitbrengen over de beleidsnota onroerend erfgoed.

In het kader van voorliggend advies wenst de SARO twee aandachtspunten van het Verdrag van Malta te benadrukken in het bijzonder de afstemming met ruimtelijke ordening en de financiering.

Afstemming ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed

Het Verdrag van Malta legt sterk de nadruk op de noodzakelijke afstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening. Artikel 5 van het verdrag voorziet dat archeologen betrokken worden bij het planningsbeleid om aldus te komen tot evenwichtige strategieën voor de bescherming, het behoud en het beter tot zijn recht komen van plaatsen van archeologisch belang. Ook moeten archeologen betrokken worden in de verschillende fasen van ontwikkelingsprojecten.

De Raad benadrukt de noodzakelijke afstemming tussen het ruimtelijk beleid en het beleid inzake onroerend erfgoed. Nu de bevoegdheid voor beide beleidsdomeinen verdeeld is over twee minister is deze vraag naar afstemming nog meer noodzakelijk.

De Raad gaat – zoals eerder reeds gesteld – in het kader van voorliggend advies niet verder in op het brede afstemmingsveld tussen het ruimtelijk beleid en het beleid inzake onroerend erfgoed. Afstemming situeert zich onder meer op het niveau van de ruimtelijke structuurplannen op gewestelijk, provinciaal en

gemeentelijk niveau. Archeologie moet al in een vroege fase van het planproces ingebracht worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opnemen van de ontwikkelingsperspectieven voor onroerend erfgoed in het richtinggevend deel van de structuurplannen. Inzake inventarisatie verwijst de SARO onder meer naar de recente vaststelling (14 september 2009) van de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Naast de opmaak van de beleidsnota onroerend erfgoed 2009-2014 is momenteel ook de beleidsnota ruimtelijke ordening 2009-2014 in opmaak. De SARO zal – als strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed – op 16 november 2009 advies uitbrengen over de beleidsnota onroerend erfgoed en over de beleidsnota ruimtelijke ordening. De SARO zal bij de advisering van beide beleidsnota's onder meer aandacht hebben voor de onderlinge afstemming (ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed).

Financiering

Artikel 6 van het Verdrag van Malta gaat over de financiering van het archeologisch onderzoek. De lidstaten moeten zorg dragen voor financiële steun voor archeologisch onderzoek, en zij moeten de materiële middelen voor archeologisch onderzoek doen toenemen. De memorie van toelichting verwijst hieromtrent naar de financiële steun die voorzien is bij werken aan archeologische monumenten en zones. Tevens wijst de nota er op dat de financiële middelen voor het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed de laatste jaren sterk is gestegen.

Om tot een volwaardige bescherming van het archeologisch erfgoed te komen zal de overheid een niet onbelangrijke inspanning moeten leveren bij de invoering van een goed functionerend en haalbaar financieringssysteem.

De kosten voor archeologisch onderzoek van een site zijn niet vooraf exact te bepalen omdat niet steeds voldoende bekend is wat in de bodem zal worden aangetroffen. De kosten kunnen soms zeer hoog zijn. Dit kan de haalbaarheid van projecten in het gevaar brengen en de ontwikkeling ervan vertragen of verhinderen. De SARO dringt er op aan om in de toekomst betrokken te worden bij de verdere uitwerking van een volwaardig financieel instrumentarium voor de verdere implementatie van het verdrag van Malta.

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: +32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

De heer Geert Bourgeois
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand
Arenbergstraat 7
1000 Brussel

uw bericht van
5 oktober 2009

uw kenmerk
K36-V-09-0541

ons kenmerk
Advies 2009/23

bijlagen

vragen naar / e-mail
Eva Haeveryans
eva.haeveryans@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 54 45

datum
6 november 2009

Betreft: Briefadvies betreffende het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992

Mijnheer de minister,

Op haar vergadering van 2 oktober 2009 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, opgemaakt in La Valletta op 16 januari 1992 (hierna: "het Verdrag"). De Vlaamse Regering gelastte u, als Vlaams minister bevoegd voor het archeologisch patrimonium, advies in te winnen bij de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad") en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (hierna: "de SARO"). Na consultatie van het secretariaat van de SARO bleek dat de SARO er de voorkeur aan gaf om de reactie op deze adviesaanvraag mee op te nemen in zijn globale bespreking van de beleidsnota Erfgoed. Daarom besloten beide raden om geen gezamenlijk advies uit te brengen. Gezien de SARO, de strategische adviesraad met de meeste expertise inzake erfgoed, om advies werd gevraagd, en over dit verdrag in het verleden al advies werd gevraagd aan andere raden, beperkt de Raad zich tot een briefadvies met enkele aandachtspunten vanuit het perspectief van het beleidsdomein internationaal Vlaanderen.

Op 16 januari 1992 namen de lidstaten van de Raad van Europa te Valletta de verdragstekst aan. Ruim drie jaar later, op 25 mei 1995, is het Verdrag in werking getreden. Het Verdrag, ook wel "Verdrag van Malta" genoemd, is de opvolger van het Verdrag van Londen (1969), dat de bescherming van archeologische monumenten regelde. Door de toenemende bouw- en infrastructuurprojecten voldeed het Verdrag van Londen niet meer aan de moderne uitdagingen in het erfgoedbeleid. Het Verdrag wil het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa vrijwaren doordat de verdragspartijen zich engageren tot: (i) het aanduiden van het archeologisch erfgoed en het uitvoeren van beschermingsmaatregelen, (ii) het geïntegreerd behoud van het archeologisch erfgoed, (iii) de financiering van archeologisch onderzoek en behoud, (iv) het verzamelen en verspreiden van wetenschappelijke informatie, (v) de bewustmaking van het publiek, (vi) het voorkomen van illegaal verkeer van bestanddelen van het archeologisch erfgoed, en (vii) het verlenen van wederzijdse technische en wetenschappelijke bijstand.

De SARiV formuleert volgende aandachtspunten m.b.t. het Verdrag:

De Raad stemt in met onderhavig instemmingsdecreet aangezien het Verdrag een belangrijk internationaal kader vormt voor het erfgoedbeleid, dat ook richtinggevend is voor Vlaanderen. De bescherming van erfgoed is om allerlei redenen van belang voor Vlaanderen. In de eerste plaats is er de historische en de intrinsieke waarde van erfgoed die waardering verdient. In de tweede plaats bepaalt het vaak mede de herkenbaarheid van een streek en draagt het bij tot de kwaliteit van de leefomgeving en de levenskwaliteit van de burgers. Ten slotte is erfgoed, mits een goede ontsluiting of herbestemming, in toenemende mate de motor van heel wat toeristische en recreatieve activiteiten en als zodanig gunstig voor de economische ontwikkeling van een gebied.¹ De Raad is verheugd dat de beleidsnota Toerisme 2009-2014 aandacht heeft voor erfgoed als een magneet voor het toerisme in en naar Vlaanderen. Uw voornemen om cultuur- en erfgoedtoerisme op een duurzame en doordachte manier te ontwikkelen, evenals ondersteuning te bieden aan erfgoedobjecten die voldoende toeristisch potentieel hebben en geschikt zijn voor toeristische ontsluiting², kan de Raad volledig ondersteunen.

De Raad acht het wel ongehoord dat een verdrag uit 1992 nu pas in de eindfase van het goedkeuringsproces in Vlaanderen zit. Het Verdrag werd op 16 januari 1992 opgesteld voor ondertekening. Ongeveer zes jaar later, op 20 januari 1998, bekrachtigde de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid het advies van de Werkgroep Gemengde Verdragen dat het om een gemengd verdrag gaat. Het duurde tot 12 oktober 2001 vooraleer de machtiging van de Vlaamse Regering tot ondertekening werd gegeven. België ondertekende op 30 januari 2002 het Verdrag, bijna 10 jaar na zijn totstandkoming. Ook nadien echter duurde de goedkeuringsprocedure nog onaanvaardbaar lang. Pas 4 jaar later werd de SERV om een advies gevraagd.

De SERV gaf in een brief van 12 april 2006 te kennen dat hij geen advies ter zake zou uitbrengen, omwille van het geringe socio-economische belang. Het advies werd ook gevraagd aan de Minaraad. De Minaraad bracht op 25 januari 2007 zijn advies uit. Om redenen die de Raad niet kent, bleef het dossier opnieuw liggen. De Raad stelt vast dat ongeveer twee jaar later hij en de SARO omtrent hetzelfde dossier om advies worden gevraagd, terwijl het dossier op basis van het advies van de Minaraad afgehandeld had kunnen worden. Voor de ratificatie van het Verdrag ontbreekt thans enkel nog de Vlaamse instemming.³ De Raad betreurt het ten eerste dat Vlaanderen in dit dossier zo ernstig achterop hinkt. Hij spoort de Vlaamse overheid met aandrang aan om dergelijke dossiers in de toekomst sneller af te ronden. De Raad verwijst hierbij naar twee concrete dossiers, namelijk de Kaderconventie van de Raad van Europa over de Waarde van Cultureel Erfgoed voor de samenleving (2005) en de UNESCO Conventie ter Bescherming van het Cultureel Erfgoed onder Water (2001).

Hoewel het Verdrag door België nog niet geratificeerd kon worden, merkt de Raad op dat de meeste verdragsbepalingen reeds zijn opgenomen in de Vlaamse regelgeving, o.m. het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch erfgoed, en in het beleidsinstrumentarium. Echter, zoals de Minaraad aangaf in zijn advies en zoals gesignaleerd door het Vlaams Parlement in 1993, is er bijkomende aandacht nodig voor de financiering van het archeologisch erfgoed om artikel 6 van het Verdrag ten uitvoer te leggen. De ontwikkelaar, zij het publiek of privaat, is verantwoordelijk voor de kosten van het archeologisch onderzoek. Aangezien deze kosten vaak niet op voorhand in te schatten zijn, kunnen zij een hypotheek leggen op de uitvoering van (private) projecten.

Het regeerakkoord 2009 leest dat de Vlaamse Regering van plan is een nieuw decreet onroerend erfgoed te maken "waarin het Verdrag van Malta volledig tot zijn recht komt".⁴ De Raad verwelkomt dit voornemen. Sinds oktober 2005 is een werkgroep de ontwikkeling van dit nieuwe decreet inzake onroerend erfgoed inhoudelijk aan het voorbereiden. De Raad merkt op dat in 2008 het decreet houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid tot stand kwam dat de gehele

¹ P. BREYNE, *Erfgoed: een legaat uit het verleden met relevantie voor de toekomst*, Rede door Paul Breyne, Gouverneur van West-Vlaanderen uitgesproken in de provincieraad van 6 oktober 2009, 7.

² GEERT BOURGEOIS, *Beleidsnota toerisme 2009-2014*.

³ Op 20 mei 1994 keurde het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als eerste het Verdrag goed. Het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap keurden het Verdrag goed bij de decreten van respectievelijk 10 april 2003, 17 december 2003 en 28 januari 2008.

⁴ *Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden: voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving*, Vlaams Regeerakkoord 2009, p. 5.

roerende en immateriële erfgoedsector bestrijkt. De Raad pleit voor voldoende beleidsafstemming tussen beide decreten om een integrale benadering van erfgoed te bevorderen.

Zoals de Minaraad in zijn advies aangaf, is afstemming tussen archeologie en ruimtelijke ordening, vervat in artikel 5 van het Verdrag, een belangrijke uitdaging voor de toekomst. Afstemming en overeenstemming tussen de onderscheiden behoeften van de archeologie en de ruimtelijke ordening moeten leiden tot een geïntegreerd behoud van archeologisch erfgoed. De Raad onderschrijft de stelling van de Minaraad dat “het ongekennde archeologisch erfgoed in de planningsfase de moeilijkste plek is om archeologie en ruimtelijke ordening op elkaar af te stemmen.”⁵ Het laatstijdig detecteren van archeologisch erfgoed kan de planning, vergunning en/of uitvoering van ruimtelijke structuurwerken doorkruisen.

De Raad wijst er tenslotte op dat het lokaal en intermediair erfgoedbeleid aan een opmars bezig is. Niet alleen grote kunststeden, maar ook kleinere steden, gemeenten en provincies zetten – al dan niet in groepsverband – in op de ontwikkeling van een eigen erfgoedbeleid.⁶ Het verwondert de Raad dan ook enigszins dat de nota aan de Vlaamse Regering stelt dat er geen weerslag is op de lokale besturen. Hij wijst er op dat een sterk lokaal of intermediair beleid rond archeologie of strengere Vlaamse spelregels rond archeologie onvermijdelijk kosten met zich meebrengen voor het overheidsniveau dat het beleid ontwikkelt alsook voor die overheid die als projectontwikkelaar te maken krijgt met de Vlaamse regelgeving omtrent archeologie.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

⁵ MINARAAD, *Briefadvies van 25 januari 2007 over de principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992, voor België ondertekend op 30 januari 2002*, 3.

⁶ De stedelijke dienst Archeologie van Mechelen voert een jaar archeologisch onderzoek op het Sint-Romboutskerkhof alvorens een parkeergarage aan te leggen. De stad Genk geeft een subsidie aan mensen die hun mijnwerkerswoning in ere willen herstellen. In het lokaal erfgoedbeleid van de gemeente Kortenberg zit een belangrijk archeologisch luik. Enz. Zie ook de rede van Paul Breyne, Gouverneur van West-Vlaanderen, die bij het begin van het politiek jaar stelde dat de overheid een kapitale rol te vervullen heeft bij een adequate zorg voor het erfgoed. “Hierbij is een taak weggelegd voor elk van de verschillende bestuursniveaus. De Provincies in het bijzonder kunnen hierbij [...] een doorslaggevende rol vervullen. Erfgoedzorg behoort ontegensprekelijk tot de kerntaken van elke Provincie.” P. BREYNE, o.c., 10-11.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.433/3
VAN 8 DECEMBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 16 november 2009 door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992 en ondertekend op 30 januari 2002", heeft het volgende advies gegeven:

LM

47.433/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe het Vlaams Parlement instemming te laten verlenen met het herziene Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, ondertekend in Valetta op 16 januari 1992.

VORMVEREISTEN

3. Uit de adviesaanvraag blijkt niet dat het ontwerp voor advies is voorgelegd aan de strategische adviesraad "Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media". Overeenkomstig artikel 3, § 2, 1°, van het decreet van 30 november 2007 houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, is de Vlaamse Regering verplicht om advies te vragen over de voorontwerpen van decreet met betrekking tot cultuur, jeugd, sport en media.

Aangezien het ontwerp een weerslag heeft op bepaalde culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dient advies aan de voornoemde strategische adviesraad te worden gevraagd. Hieromtrent heeft de gemachtigde aan de auditeur-verslaggever verklaard dat dit advies inmiddels is gevraagd.

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

.../...

LM

47.433/3

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Opschrift

4. Het is niet gebruikelijk in het opschrift van een ontwerp van decreet waarbij de instemming met een verdrag wordt verleend, melding te maken van de datum van de ondertekening door België van dit verdrag.

Deze opmerking geldt eveneens voor artikel 2 van het ontwerp.

CE

47.433/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS, B. SEUTIN,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Vlaamse overheid

sarc**Strategische AdviesRaad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media**

De heer Geert Bourgeois
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands
bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand
Arenbergstraat 5
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk IVR/HS	bijlage 1
vragen naar / e-mail hanne.schuermans@cjsm.vlaanderen.be	telefoonnummer 02/553 41 71	datum 13/01/2010	

Betreft: Advies aangaande het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt te Valletta op 16 januari 1992

Mijnheer de minister,

Als bijlage vindt u het advies over het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt te Valletta op 16 januari 1992.

De SARC wordt om advies gevraagd per brief van 14 december 2009. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC brengt na schriftelijke procedure bijgevoegd advies uit.
Het document wordt u eveneens via e-mail bezorgd.

De SARC vraagt u vriendelijk om duiding en toelichting te geven over uw beslissing met betrekking tot dit advies, zoals voorzien in het kaderdecreet betreffende de strategische adviesraden en in het oprichtingsdecreet van de SARC.

We wensen u eveneens te herinneren aan enkele andere adviezen die u aan de SARC gevraagd heeft, namelijk aangaande het ontwerp van decreet houdende instemming met het UNESCO Verdrag ter bescherming van cultureel erfgoed onder water, aangaande het tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict en aangaande ontwerp van decreet houdende instemming met de Kaderconventie van de Raad van Europa over de bijdrage van cultureel erfgoed aan de samenleving.

Arenbergstraat 9
B-1000 Brussel

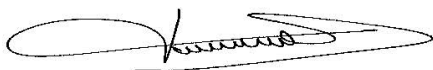
T +32 (0)2 553 41 91
F +32 (0)2 553 69 70

E sarc@vlaanderen.be
W www.sarc.be

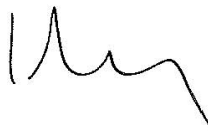

Voor deze adviezen wordt er samengewerkt met de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening en Onroerend erfgoed. Zij zullen u later bezorgd worden.

Met hoogachting,

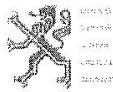

Luk Verschueren,
Algemeen voorzitter

Iris Van Riet,
Algemeen secretaris

Vlaamse overheid

sarc

Strategische AdviesRaad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media**Advies Sectorraad Kunsten en Erfgoed**

13 januari 2010

Ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien)

Tijdens haar vergadering van 2 oktober 2009 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992.

De SARC wordt om advies gevraagd per brief van 14 december 2009. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed brengt na schriftelijke procedure volgend advies uit.

ADVIES

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft als doel het verdrag te ratificeren dat het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa beoogt.

Zoals eerder ook door SARO¹ en SARIV² terecht aangegeven, komt het decreet erg laat: het Europese Verdrag dateert van 16 januari 1992, 18 jaar geleden dus. Vlaanderen hinkt duidelijk achterop in vergelijking met onze buurlanden.

Dat er duidelijke afdwingbare afspraken moeten zijn wat betreft de financiering en de verantwoordelijkheid bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is evident en noodzakelijk. Er is ondertussen wel één en ander opgevangen door de Vlaamse regelgeving maar of dat voldoende garanties biedt voor een effectieve en verantwoorde archeologische werking is zeer de vraag. In de praktijk blijkt die regelgeving nog vaak onvoldoende sluitend en voor verschillende interpretaties vatbaar. Het verdrag behoort tot de zgn. gemengde verdragen waarbij zowel federale als regionale (gewest- en gemeenschaps-) bevoegdheden betrokken zijn, maar het omgaan met archeologisch onderzoek wordt doorgaans op lokale schaal geregeld. Dit heeft een grote variatie aan uitvoeringen tot gevolg.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed hoopt dat er open kan worden samengewerkt met **duidelijke afspraken tussen de verschillende overheidsniveaus** en dat er een billijk evenwicht gerealiseerd kan worden.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed dringt ook en vooral aan op een **goede afstemming tussen roerend en onroerend erfgoedbeleid**. Dat is zeker nodig omdat in het ontwerp van decreet het archeologisch erfgoed vooral beschouwd wordt als onroerend en/of monumentaal. Terwijl het eigenlijk om een materie gaat die evenzeer tot het roerende culturele erfgoed behoort. Zo gauw een voorwerp uit de grond of het water gehaald wordt, verliest het zijn 'onroerende' status, ook al blijft de nood aan een blijvende band met de site en de context waarbinnen het gevonden wordt. In de praktijk betekent dit een voortdurend balanceren van archeologische relicten tussen de kunstmatige opsplitsing van roerend en onroerend erfgoed. Alleen een geïntegreerde aanpak kan hier oplossingen bieden.

¹ Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening – Onroerend erfgoed van 30 oktober 2009.

² Briefadvies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen van 6 november 2009.

Nu we sinds 2008 beschikken over een degelijke decretale basis voor de bescherming, het verantwoord behoud en de ontwikkeling van het culturele roerende en immateriële erfgoed, is het meer dan ooit belangrijk om het beleid aangaande onroerend cultureel erfgoed hierop af te stemmen. Archeologische relictten belanden in veel gevallen in museale (en andere) collecties. Het decreet dat nu voorligt, stelt nadrukkelijk dat misbruik door onwettelijke opgravingen en verkoop moet vermeden worden. De sectorraad zou graag zien dat hiertoe een aantal afdwingbare maatregelen opgenomen worden om de juiste bewaarplaatsen en behandelingen te vrijwaren. Eens uit hun oorspronkelijke site verwijderd, zijn archeologische relictten 'museale' voorwerpen en dienen behandeld te worden volgens de regels die door het ICOM zijn vastgelegd. Op dit ogenblik worden zij vaak ondergebracht in depots met het oog op onderzoek. De expertise die binnen de musea op het gebied van behoud, beheer en publiekswerking aanwezig is, zou hiervoor zeker benut kunnen worden.

Besluit

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC gaat akkoord met het ontwerp van decreet, dat stelt dat het verdrag ter bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992 en ondertekend op 30 januari 2002, volkomen gevolg zal hebben. Hij wijst daarbij op de dringende noodzaak aan afstemming en samenwerking tussen de verschillende bevoegde niveaus.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Johan Thielemans, voorzitter
Chantal De Smet, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport en de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 12 februari 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

BIJLAGE:

Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed
(herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992

VERTALING

EUROPEES VERDRAG INZAKE DE BESCHERMING VAN HET ARCHEOLOGISCH ERFGOED (herzien)

Preamble

De lidstaten van de Raad van Europa en de andere staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag en die dit Verdrag hebben ondertekend,

Overwegende dat het doel van de Raad van Europa het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden is, ten einde met name de idealen en beginselen die hun gemeenschappelijk erfgoed zijn, te beschermen en te verwezenlijken;

Gelet op het Europees Cultureel Verdrag, ondertekend in Parijs op 19 december 1954, in het bijzonder de artikelen 1 en 5 daarvan;

Gelet op het Verdrag inzake het behoud van het architectonische erfgoed van Europa, ondertekend in Granada op 3 oktober 1985;

Gelet op het Europees Verdrag inzake delicten met betrekking tot cultuurgooederen, ondertekend in Delphi op 23 juni 1985;

Gelet op de aanbevelingen van de Parlementaire Vergadering met betrekking tot de archeologie, in het bijzonder Aanbevelingen 848 (1978), 921 (1981) en 1072 (1988);

Gelet op Aanbeveling nr. R (89) 5 inzake de bescherming en het beter tot zijn recht doen komen van het archeologische erfgoed in het kader van de stedenbouw en de landinrichting;

Eraan herinnerend dat het archeologische erfgoed van wezenlijk belang is voor de kennis van de geschiedenis van de mensheid;

Erkennend dat het Europese archeologische erfgoed, dat getuigt van de oude geschiedenis, ernstig met aantasting wordt bedreigd door het toenemende aantal grote ruimtelijkeordeningsprojecten, risico's van natuurlijke aard, clandestiene of onwetenschappelijke opgravingen en onvoldoende besef onder het publiek;

Bevestigend dat het van belang is, daar waar deze nog niet bestaan, passende bestuurlijke en wetenschappelijke toezichtprocedures in te stellen, en dat de noodzaak het archeologische erfgoed te beschermen tot uitdrukking behoort te komen in het beleid inzake stedenbouw en landinrichting en culturele ontwikkeling;

Onderstrepend dat de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het archeologische erfgoed niet alleen dient te berusten bij de rechtstreeks betrokken staat, maar bij alle landen in Europa, met het oog op het beperken van het risico van aantasting en het bevorderen van het behoud, door het stimuleren van uitwisseling van deskundigen en ervaring;

Vaststellend de noodzaak de beginselen vervat in het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed, ondertekend in Londen op 6 mei 1969 aan te vullen in verband met de evolutie van het ruimtelijkeorderingsbeleid in de landen in Europa;

Zijn als volgt overeengekomen:

Omschrijving van het archeologische erfgoed

Artikel 1

1. Dit (herziene) Verdrag heeft tot doel het archeologische erfgoed te beschermen als bron van het Europese gemeenschappelijke geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie.
2. Hiertoe worden als bestanddelen van het archeologische erfgoed beschouwd alle overblijfselen, voorwerpen en andere sporen van de mens uit het verleden:
 - i. waarvan het behoud en de bestudering bijdragen tot het reconstrueren van de bestaansgeschiedenis van de mensheid en haar relatie tot de natuurlijke omgeving;
 - ii. ten aanzien waarvan opgravingen of ontdekkingen en andere methoden van onderzoek betreffende de mensheid en haar omgeving de voornaamste bronnen van informatie zijn;
 - iii. die zijn gelegen in een gebied vallende onder de rechtsmacht van de Partijen.
3. Tot het archeologische erfgoed behoren bouwwerken, gebouwen, complexen, aangelegde terreinen, roerende zaken, monumenten van andere aard, alsmede hun context, ongeacht of zij op het land of onder water zijn gelegen.

Aanduiding van het erfgoed en beschermingsmaatregelen

Artikel 2

Iedere Partij verplicht zich ertoe, op een wijze die eigen is aan de betrokken staat, een rechtsstelsel in te stellen voor de bescherming van het archeologische erfgoed dat voorziet in:

- i. het bijhouden van een inventarislijst van haar culturele erfgoed en de aanwijzing van beschermde monumenten en gebieden;
- ii. de vorming van archeologische reservaten, zelfs op plaatsen waar geen zichtbare overblijfselen zijn op de grond of onder water, ter wille van het behoud van tastbaar bewijs voor bestudering door toekomstige generaties;
- iii. de verplichting voor de vinder om de toevallige ontdekking van bestanddelen van het archeologische erfgoed te melden aan de bevoegde autoriteiten en deze ter beschikking te stellen voor onderzoek.

Artikel 3

Met het oog op het behoud van het archeologische erfgoed en het waarborgen van de wetenschappelijke betekenis van het archeologische onderzoek, verplicht iedere Partij zich ertoe:

- i. procedures toe te passen voor de verlening van vergunningen voor en het toezicht op opgravingen en andere archeologische activiteiten, ten einde:
 - a. het illegaal opgraven of verwijderen van bestanddelen van het archeologische erfgoed te voorkomen;
 - b. te waarborgen dat archeologische opgravingen en onderzoeken op wetenschappelijke wijze worden verricht, met dien verstande dat:
 - zoveel mogelijk non-destructieve onderzoeksmethodes worden toegepast;
 - bestanddelen van het archeologische erfgoed gedurende of na de opgravingen niet blootgelegd en onafgeschermd blijven liggen zonder dat deugdelijke voorzieningen zijn getroffen voor het behoud, de conservering of het beheer daarvan;
- ii. te waarborgen dat opgravingen en andere mogelijk tot vernietiging leidende technieken uitsluitend worden uitgevoerd door bekwame en speciaal daartoe bevoegde personen;
- iii. het gebruik van metaaldetectors en andere detectieapparatuur of werkwijzen voor archeologisch onderzoek te onderwerpen aan speciale voorafgaande machtiging wanneer het nationale recht van de staat daarin voorziet.

Artikel 4

Iedere Partij verplicht zich ertoe maatregelen toe te passen voor de fysieke bescherming van het archeologische erfgoed door, naar gelang de omstandigheden, zorg te dragen voor:

- i. de verwerving of de bescherming door middel van andere passende middelen, door de overheid van gebieden bestemd om archeologische reservaten te vormen;
- ii. de conservering en instandhouding van het archeologische erfgoed, bij voorkeur in situ;
- iii. de inrichting van passende bewaarplaatsen voor archeologische overblijfselen die van de oorspronkelijke vindplaats zijn verwijderd.

Geïntegreerd behoud van het archeologische erfgoed

Artikel 5

Iedere Partij verplicht zich ertoe:

- i. te streven naar afstemming en overeenstemming tussen de onderscheiden behoeften van de archeologie en de ruimtelijke ordening door erop toe te zien dat archeologen worden betrokken bij:
 - a. het planningsbeleid, ten einde te komen tot evenwichtige strategieën voor de bescherming, het behoud en het beter tot hun recht doen komen van plaatsen van archeologisch belang;
 - b. de verschillende fasen van ontwikkelingsprojecten;

- ii. te waarborgen dat archeologen, stedenbouwkundige en planologen stelselmatig met elkaar overleggen ten einde te komen tot:
 - a. wijziging van ontwikkelingsplannen die het archeologische erfgoed zouden kunnen aantasten;
 - b. toewijzing van voldoende tijd en middelen om passend wetenschappelijk onderzoek van de vindplaatsen te verrichten om de resultaten daarvan te publiceren;
- iii. te waarborgen dat milieueffectrapportages en de daaruit voortvloeiende beslissingen ten volle rekening houden met archeologische vindplaatsen en hun context;
- iv. zorg te dragen, wanneer bestanddelen van het archeologische erfgoed zijn gevonden gedurende bouwwerkzaamheden, voor het behoud ervan, zo mogelijk in situ;
- v. te waarborgen dat de openstelling van archeologische vindplaatsen voor het publiek, met name de nodige voorzieningen voor het opvangen van grote aantallen bezoekers, het archeologische en wetenschappelijke karakter van die plaatsen en hun omgeving niet aantast.

De financiering van archeologisch onderzoek en behoud

Artikel 6

Iedere Partij verplicht zich ertoe:

- i. te zorgen voor financiële steun voor archeologisch onderzoek van nationale, regionale en plaatselijke overheden overeenkomstig hun onderscheiden bevoegdheden;
- ii. de materiële middelen voor archeologisch noodonderzoek te doen toenemen:
 - a. door passende maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat bij grote particuliere of openbare ontwikkelingsprojecten de totale kosten van eventuele noodzakelijke daarmee verband houdende archeologische verrichtingen worden gedekt door gelden afkomstig uit de overheids- of de privé-sector, al naar gelang;
 - b. door in de begroting voor deze projecten een post op te nemen – op dezelfde wijze als voor onderzoeken naar de effecten, noodzakelijk uit zorg voor het milieu en de ruimtelijke ordening – voor voorafgaande archeologische studies en onderzoeken, voor beknopte wetenschappelijke verslagen, alsmede voor de volledige publicatie en registratie van de bevindingen.

Verzameling en verspreiding van wetenschappelijke informatie

Artikel 7

Ter vergemakkelijking van de bestudering van, en de verspreiding van de kennis over, archeologische vondsten, verplicht iedere Partij zich ertoe:

- i. onderzoeken, inventarisaties en kaarten betreffende archeologische vindplaatsen in de onder haar rechtsmacht vallende gebieden tot stand te brengen of bij te werken;
- ii. alle praktische maatregelen te treffen gericht op de opstelling, na afloop van de archeologische verrichtingen, van een publiceerbaar beknopt wetenschappelijk

verslag, voorafgaand aan de noodzakelijke volledige publicatie van de specialistische studies.

Artikel 8

Iedere Partij verplicht zich ertoe:

- i. de uitwisseling van bestanddelen van het archeologische erfgoed op nationale en internationale schaal te bevorderen voor vakwetenschappelijke doeleinden, daarbij passende maatregelen nemend om te waarborgen dat dit verkeer de culturele en wetenschappelijke waarde van die bestanddelen op generlei wijze aantast;
- ii. de uitwisseling van informatie betreffende lopende archeologische onderzoeken en opgravingen te stimuleren en bij te dragen tot het organiseren van internationale onderzoeksprogramma's.

Bewustmaking van het publiek

Artikel 9

Iedere Partij verplicht zich ertoe:

- i. voorlichtingscampagnes te voeren om bij het publiek besef te kweken en te ontwikkelen van de waarde van het archeologische erfgoed voor het begrip van het verleden en de bedreigingen voor dit erfgoed;
- ii. de toegang van het publiek tot belangrijke bestanddelen van het archeologische erfgoed, met name vindplaatsen, te bevorderen en het tentoonstellen aan het publiek van geselecteerde archeologische voorwerpen te stimuleren.

Voorkoming van illegaal verkeer van bestanddelen van het archeologische erfgoed

Artikel 10

Iedere Partij verplicht zich ertoe:

- i. te regelen dat de desbetreffende overheden en wetenschappelijke instellingen informatie uitwisselen over ontdekte illegale opgravingen;
- ii. de bevoegde instanties in de staat van oorsprong die Partij is bij het (herziene) Verdrag, in kennis te stellen van elk verdacht aanbod dat vermoedelijk afkomstig is uit illegale opgravingen of verduistering bij officiële opgravingen, en daarbij alle noodzakelijke bijzonderheden te verstrekken;
- iii. de noodzakelijke stappen te ondernemen om te waarborgen dat musea en soortgelijke instellingen waarvan het aankoopbeleid aan staatstoezicht is onderworpen, geen bestanddelen van het archeologische erfgoed aankopen waarvan wordt vermoed dat deze afkomstig zijn uit ongecontroleerde vondsten, illegale opgravingen of verduistering bij officiële opgravingen;
- iv. ten aanzien van musea en soortgelijke instellingen op het grondgebied van een Partij waarvan het aankoopbeleid niet aan staatstoezicht is onderworpen:
 - a. de tekst van dit (herziene) Verdrag aan hen te doen toekomen;
 - b. alles in het werk te stellen om te waarborgen dat genoemde musea en instellingen de in het derde lid hierboven verwoorde beginselen eerbiedigen;

- v. de overdracht van bestanddelen van het archeologische erfgoed afkomstig uit ongecontroleerde vondsten, illegale opgravingen of verduistering bij officiële opgravingen zoveel mogelijk te beperken door middel van voorlichting, informatie, waakzaamheid en samenwerking.

Artikel 11

Geen enkele bepaling van dit (herziene) Verdrag doet afbreuk aan bestaande of toekomstige bilaterale of multilaterale verdragen tussen Partijen inzake illegaal verkeer van bestanddelen van het archeologische erfgoed of teruggave daarvan aan de rechtmatige eigenaar.

Wederzijdse technische en wetenschappelijke bijstand

Artikel 12

De Partijen verplichten zich ertoe:

- i. wederzijdse technische en wetenschappelijke bijstand te verlenen door middel van uitwisseling van ervaringen en deskundigen op gebieden die verband houden met het archeologische erfgoed;
- ii. overeenkomstig de desbetreffende nationale wetgeving of internationale overeenkomsten waardoor zij zijn gebonden, de uitwisseling te stimuleren van specialisten op het gebied van het behoud van het archeologische erfgoed, met inbegrip van specialisten op het gebied van de nascholing.

Toetsing van de toepassing van dit (herziene) Verdrag

Artikel 13

Ten behoeve van dit (herziene) Verdrag wordt een commissie van deskundigen ingesteld door het Comité van Ministers van de Raad van Europa ingevolge artikel 17 van het Statuut van de Raad van Europa, belast met toetsing van de toepassing van dit (herziene) Verdrag. Zij doet in het bijzonder:

- i. regelmatig verslag aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa over de stand van zaken met betrekking tot het beleid inzake de bescherming van het archeologische erfgoed van de staten die Partij zijn bij dit (herziene) Verdrag en met betrekking tot de toepassing van de in dit (herziene) Verdrag neergelegde beginselen;
- ii. voorstellen van maatregelen aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, gericht op de uitvoering van de bepalingen van dit (herziene) Verdrag, waaronder multilaterale activiteiten, herziening of wijziging van dit (herziene) Verdrag en voorlichting aan het publiek over het doel van dit (herziene) Verdrag;
- iii. aanbevelingen aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende uitnodigingen aan staten die geen lid zijn van de Raad van Europa, om tot dit (herziene) Verdrag toe te treden.

Slotbepalingen

Artikel 14

1. Dit (herziene) Verdrag staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa en de andere staten die Partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag. Het dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden neergelegd bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa.
2. Geen enkele staat die Partij is bij het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed, ondertekend in Londen op 6 mei 1969, kan zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring neerleggen indien die staat niet eerst genoemd Verdrag heeft opgezegd of dit tegelijkertijd opzegt.
3. Dit (herziene) Verdrag treedt in werking zes maanden na de datum waarop vier staten, waaronder ten minste drie lidstaten van de Raad van Europa, hun instemming door dit (herziene) Verdrag te worden gebonden, tot uitdrukking hebben gebracht in overeenstemming met de bepalingen van de voorgaande leden.
4. Wanneer ingevolge de twee voorgaande leden de opzegging van het Verdrag van 6 mei 1969 niet tegelijkertijd van kracht wordt met de inwerkingtreding van dit (herziene) Verdrag, kan een Verdragsluitende staat bij de neerlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring verklaren dat hij het Verdrag van 6 mei 1969 zal blijven toepassen tot de inwerkingtreding van dit (herziene) Verdrag.
5. Ten aanzien van een staat die dit (herziene) Verdrag heeft ondertekend en die zijn instemming hierdoor te worden gebonden later tot uitdrukking brengt, treedt het in werking zes maanden na de datum van neerlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 15

1. Na de inwerkingtreding van dit (herziene) Verdrag kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa iedere andere staat die geen lid is van de Raad van Europa, alsmede de Europese Economische Gemeenschap, uitnodigen tot dit (herziene) Verdrag toe te treden, zulks bij een besluit genomen met de meerderheid voorzien in artikel 20, letter d, van het statuut van de Raad van Europa en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de Verdragsluitende staten die het recht hebben in het Comité van Ministers zitting te hebben.
2. Ten aanzien van een toetredende staat of de Europese Economische Gemeenschap mocht deze toetreden, treedt dit (herziene) Verdrag in werking zes maanden na de datum van neerlegging van de akte van toetreding bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 16

1. Iedere staat kan op het tijdstip van ondertekening of bij de neerlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding het gebied of de gebieden aangeven waarop dit (herziene) Verdrag van toepassing zal zijn.
2. Iedere staat kan te allen tijde daarna, door middel van een verklaring gericht aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa, de toepassing van dit (herziene) Verdrag uitbreiden tot een ander in die verklaring genoemd gebied. Ten aanzien van dat gebied treedt het (herziene) Verdrag in werking zes maanden na de datum van ontvangst van die verklaring door de secretaris-generaal.
3. Een krachtens de twee voorgaande leden afgelegde verklaring kan, ten aanzien van een in die verklaring genoemd gebied, worden ingetrokken door middel van een kennisgeving gericht aan de secretaris-generaal. De intrekking wordt van kracht zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de secretaris-generaal.

Artikel 17

1. Een Partij kan dit (herziene) Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa.
2. De opzegging wordt van kracht zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de secretaris-generaal.

Artikel 18

De secretaris-generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad van Europa, de andere staten die Partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag en iedere staat of de Europese Economische Gemeenschap, die tot dit (herziene) Verdrag is toegetreden of is uitgenodigd daartoe toe te treden in kennis van:

- i. iedere ondertekening;
- ii. de neerlegging van iedere akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- iii. iedere datum van inwerkingtreding van dit (herziene) Verdrag, overeenkomstig de artikelen 14, 15 en 16;
- iv. iedere andere handeling, kennisgeving of mededeling die betrekking heeft op dit (herziene) Verdrag.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit (herziene) Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Valletta op 16 januari 1992 in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in één exemplaar, dat zal worden neergelegd in het archief van de Raad van Europa. De secretaris-generaal van de Raad van Europa doet voor eensluidend gewaarmerkte afschriften toekomen aan alle lidstaten van de Raad van Europa, de andere staten die Partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag, en aan iedere staat die geen lid is, dan wel de Europese Economische Gemeenschap, die is uitgenodigd tot dit (herziene) Verdrag toe te treden.

European Treaty Series - No. 143
Série des traités européens - n° 143

**EUROPEAN CONVENTION
ON THE PROTECTION
OF THE ARCHAEOLOGICAL HERITAGE
(REVISED)**

**CONVENTION EUROPÉENNE
POUR LA PROTECTION
DU PATRIMOINE ARCHÉOLOGIQUE
(RÉVISÉE)**

Valetta/La Valette, 16.I.1992

Certified Copy / Copie certifiée conforme

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres Etats parties à la Convention culturelle européenne, signataires de la présente Convention (révisée),

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres afin notamment de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun;

Vu la Convention culturelle européenne, signée à Paris le 19 décembre 1954, et notamment ses articles 1 et 5;

Vu la Convention pour la sauvegarde du patrimoine architectural de l'Europe, signée à Grenade le 3 octobre 1985;

Vu la Convention européenne sur les infractions visant des biens culturels, signée à Delphes le 23 juin 1985;

Vu les recommandations de l'Assemblée parlementaire relatives à l'archéologie et notamment les Recommandations 848 (1978); 921 (1981) et 1072 (1988);

Vu la Recommandation n° R (89) 5 relative à la protection et mise en valeur du patrimoine archéologique dans le contexte des opérations d'aménagement urbain et rural;

Rappelant que le patrimoine archéologique est un élément essentiel pour la connaissance du passé des civilisations;

Reconnaissant que le patrimoine archéologique européen, témoin de l'histoire ancienne, est gravement menacé de dégradation aussi bien par la multiplication des grands travaux d'aménagement que par les risques naturels, les fouilles clandestines ou dépourvues de caractère scientifique, ou encore l'insuffisante information du public;

Affirmant qu'il importe d'instituer, là où elles n'existent pas encore, les procédures de contrôle administratif et scientifique qui s'imposent, et qu'il y a lieu d'intégrer les préoccupations de sauvegarde archéologique dans les politiques d'aménagement urbain et rural, et de développement culturel;

Soulignant que la responsabilité de la protection du patrimoine archéologique incombe non seulement à l'Etat directement concerné, mais aussi à l'ensemble des pays européens, afin de réduire les risques de dégradation et de promouvoir la conservation, en favorisant les échanges d'experts et d'expériences;

Constatant la nécessité de compléter les principes formulés par la Convention européenne pour la protection du patrimoine archéologique, signée à Londres le 6 mai 1969, à la suite de l'évolution des politiques d'aménagement dans les pays européens,

Sont convenus de ce qui suit:

Définition du patrimoine archéologique**Article 1er**

- 1 Le but de la présente Convention (révisée) est de protéger le patrimoine archéologique en tant que source de la mémoire collective européenne et comme instrument d'étude historique et scientifique.
- 2 A cette fin, sont considérés comme éléments du patrimoine archéologique tous les vestiges, biens et autres traces de l'existence de l'humanité dans le passé, dont à la fois:
 - i la sauvegarde et l'étude permettent de retracer le développement de l'histoire de l'humanité et de sa relation avec l'environnement naturel;
 - ii les principaux moyens d'information sont constitués par des fouilles ou des découvertes ainsi que par d'autres méthodes de recherche concernant l'humanité et son environnement;
 - iii l'implantation se situe dans tout espace relevant de la juridiction des Parties.
- 3 Sont inclus dans le patrimoine archéologique les structures, constructions, ensembles architecturaux, sites aménagés, témoins mobiliers, monuments d'autre nature, ainsi que leur contexte, qu'ils soient situés dans le sol ou sous les eaux.

Identification du patrimoine et mesures de protection**Article 2**

Chaque Partie s'engage à mettre en œuvre, selon les modalités propres à chaque Etat, un régime juridique de protection du patrimoine archéologique prévoyant:

- i la gestion d'un inventaire de son patrimoine archéologique et le classement de monuments ou de zones protégés;
- ii la constitution de zones de réserve archéologiques, même sans vestiges apparents en surface ou sous les eaux, pour la conservation de témoignages matériels à étudier par les générations futures;
- iii l'obligation pour l'inventeur de signaler aux autorités compétentes la découverte fortuite d'éléments du patrimoine archéologique et de les mettre à disposition pour examen.

Article 3

En vue de préserver le patrimoine archéologique et afin de garantir la signification scientifique des opérations de recherche archéologique, chaque Partie s'engage:

- i à mettre en œuvre des procédures d'autorisation et de contrôle des fouilles, et autres activités archéologiques, afin:
 - a de prévenir toute fouille ou déplacement illicites d'éléments du patrimoine archéologique;

- b d'assurer que les fouilles et prospections archéologiques sont entreprises de manière scientifique et sous réserve que:
 - des méthodes d'investigation non destructrices soient employées aussi souvent que possible;
 - les éléments du patrimoine archéologique ne soient pas exhumés lors des fouilles ni laissés exposés pendant ou après celles-ci sans que des dispositions convenables n'aient été prises pour leurs préservation, conservation et gestion;
- ii à veiller à ce que les fouilles et autres techniques potentiellement destructrices ne soient pratiquées que par des personnes qualifiées et spécialement habilitées;
- iii à soumettre à autorisation préalable spécifique, dans les cas prévus par la législation interne de l'Etat, l'emploi de détecteurs de métaux et d'autres équipements de détection ou procédés pour la recherche archéologique.

Article 4

Chaque Partie s'engage à mettre en œuvre des mesures de protection physique du patrimoine archéologique prévoyant suivant les circonstances:

- i l'acquisition ou la protection par d'autres moyens appropriés, par les pouvoirs publics, d'espaces destinés à constituer des zones de réserve archéologiques;
- ii la conservation et l'entretien du patrimoine archéologique, de préférence sur son lieu d'origine;
- iii l'aménagement de dépôts appropriés pour les vestiges archéologiques déplacés de leur lieu d'origine.

Conservation intégrée du patrimoine archéologique

Article 5

Chaque Partie s'engage:

- i à rechercher la conciliation et l'articulation des besoins respectifs de l'archéologie et de l'aménagement en veillant à ce que des archéologues participent:
 - a aux politiques de planification visant à établir des stratégies équilibrées de protection, de conservation et de mise en valeur des sites présentant un intérêt archéologique;
 - b au déroulement dans leurs diverses phases des programmes d'aménagement;
- ii à assurer une consultation systématique entre archéologues, urbanistes et aménageurs du territoire, afin de permettre:
 - a la modification des plans d'aménagement susceptibles d'altérer le patrimoine archéologique;

- b l'octroi du temps et des moyens suffisants pour effectuer une étude scientifique convenable du site avec publication des résultats;
- iii à veiller à ce que les études d'impact sur l'environnement et les décisions qui en résultent prennent complètement en compte les sites archéologiques et leur contexte;
- iv à prévoir, lorsque des éléments du patrimoine archéologique ont été trouvés à l'occasion de travaux d'aménagement et quand cela s'avère faisable, la conservation in situ de ces éléments;
- v à faire en sorte que l'ouverture au public des sites archéologiques, notamment les aménagements d'accueil d'un grand nombre de visiteurs, ne porte pas atteinte au caractère archéologique et scientifique de ces sites et de leur environnement.

Financement de la recherche et conservation archéologique

Article 6

Chaque Partie s'engage:

- i à prévoir un soutien financier à la recherche archéologique par les pouvoirs publics nationaux, régionaux ou locaux, en fonction de leurs compétences respectives;
- ii à accroître les moyens matériels de l'archéologie préventive:
 - a en prenant les dispositions utiles pour que, lors de grands travaux d'aménagement publics ou privés soit prévue la prise en charge complète par des fonds provenant de manière appropriée du secteur public ou du secteur privé du coût de toute opération archéologique nécessaire liée à ces travaux;
 - b en faisant figurer dans le budget de ces travaux, au même titre que les études d'impact imposées par les préoccupations d'environnement et d'aménagement du territoire, les études et les prospections archéologiques préalables, les documents scientifiques de synthèse, de même que les communications et publications complètes des découvertes.

Collecte et diffusion de l'information scientifique

Article 7

En vue de faciliter l'étude et la diffusion de la connaissance des découvertes archéologiques, chaque Partie s'engage:

- i à réaliser ou actualiser les enquêtes, les inventaires et la cartographie des sites archéologiques dans les espaces soumis à sa juridiction;
- ii à adopter toutes dispositions pratiques en vue d'obtenir, au terme d'opérations archéologiques, un document scientifique de synthèse publiable, préalable à la nécessaire diffusion intégrale des études spécialisées.

Article 8

Chaque Partie s'engage:

- i à faciliter l'échange sur le plan national ou international d'éléments du patrimoine archéologique à des fins scientifiques professionnelles, tout en prenant les dispositions utiles pour que cette circulation ne porte atteinte d'aucune manière à la valeur culturelle et scientifique de ces éléments;
- ii à susciter les échanges d'informations sur la recherche archéologique et les fouilles en cours, et à contribuer à l'organisation de programmes de recherche internationaux.

Sensibilisation du public**Article 9**

Chaque Partie s'engage:

- i à entreprendre une action éducative en vue d'éveiller et de développer auprès de l'opinion publique une conscience de la valeur du patrimoine archéologique pour la connaissance du passé et des périls qui menacent ce patrimoine;
- ii à promouvoir l'accès du public aux éléments importants de son patrimoine archéologique, notamment les sites, et à encourager l'exposition au public de biens archéologiques sélectionnés.

Prévention de la circulation illicite d'éléments du patrimoine archéologique**Article 10**

Chaque Partie s'engage:

- i à organiser l'échange d'informations entre les pouvoirs publics compétents et les institutions scientifiques sur les fouilles illicites constatées;
- ii à porter à la connaissance des instances compétentes de l'Etat d'origine partie à cette Convention (révisée) toute offre suspecte de provenance de fouilles illicites ou de détournements de fouilles officielles, et toutes précisions nécessaires à ce sujet;
- iii en ce qui concerne les musées et les autres institutions similaires dont la politique d'achat est soumise au contrôle de l'Etat, à prendre les mesures nécessaires afin que ceux-ci n'acquière pas des éléments du patrimoine archéologique suspectés de provenir de découvertes incontrôlées, de fouilles illicites ou de détournements de fouilles officielles;
- iv pour les musées et autres institutions similaires, situés sur le territoire d'une Partie, mais dont la politique d'achat n'est pas soumise au contrôle de l'Etat:
 - a à leur transmettre le texte de la présente Convention (révisée);

- b à n'épargner aucun effort pour assurer le respect par lesdits musées et institutions des principes formulés dans le paragraphe 3 ci-dessus;
- v à restreindre, autant que possible, par une action d'éducation, d'information, de vigilance et de coopération, le mouvement des éléments du patrimoine archéologique provenant de découvertes incontrôlées, de fouilles illicites ou de détournements de fouilles officielles.

Article 11

Aucune disposition de la présente Convention (révisée) ne porte atteinte aux traités bilatéraux ou multilatéraux qui existent ou qui pourront exister entre des Parties, visant la circulation illicite d'éléments du patrimoine archéologique ou leur restitution au propriétaire légitime.

Assistance technique et scientifique mutuelle

Article 12

Les Parties s'engagent:

- i à se prêter une assistance technique et scientifique mutuelle s'exprimant dans un échange d'expériences et d'experts dans les matières relatives au patrimoine archéologique;
- ii à favoriser, dans le cadre des législations nationales pertinentes ou des accords internationaux par lesquels elles sont liées, les échanges de spécialistes de la conservation du patrimoine archéologique, y compris dans le domaine de la formation permanente.

Contrôle de l'application de la Convention (révisée)

Article 13

Aux fins de la présente Convention (révisée), un comité d'experts, institué par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe en vertu de l'article 17 du Statut du Conseil de l'Europe, est chargé de suivre l'application de la Convention (révisée) et en particulier:

- i de soumettre périodiquement au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe un rapport sur la situation des politiques de protection du patrimoine archéologique dans les États parties à la Convention (révisée) et sur l'application des principes qu'elle énonce;
- ii de proposer au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe toute mesure tendant à la mise en œuvre des dispositions de la Convention (révisée), y compris dans le domaine des activités multilatérales et en matière de révision ou d'amendement de la Convention (révisée), ainsi que d'information du public sur les objectifs de la Convention (révisée);
- iii de faire des recommandations au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, relatives à l'invitation d'États non membres du Conseil de l'Europe à adhérer à la Convention (révisée).

Clauses finales

Article 14

- 1 La présente Convention (révisée) est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe et des autres Etats parties à la Convention culturelle européenne.

Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

- 2 Un Etat partie à la Convention européenne pour la protection du patrimoine archéologique, signée à Londres le 6 mai 1969, ne peut déposer son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation s'il n'a pas déjà dénoncé ladite Convention ou s'il ne la dénonce pas simultanément.
- 3 La présente Convention (révisée) entrera en vigueur six mois après la date à laquelle quatre Etats, dont au moins trois Etats membres du Conseil de l'Europe, auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention (révisée) conformément aux dispositions des paragraphes précédents.
- 4 Dans le cas où, en application des deux paragraphes précédents, la prise d'effet de la dénonciation de la Convention du 6 mai 1969 et l'entrée en vigueur de la présente Convention (révisée) ne seraient pas simultanées, un Etat contractant peut déclarer, lors du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, qu'il continuera à appliquer la Convention du 6 mai 1969 jusqu'à l'entrée en vigueur de la présente Convention (révisée).
- 5 La présente Convention (révisée) entrera en vigueur à l'égard de tout Etat signataire qui exprimerait ultérieurement son consentement à être lié par elle six mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 15

- 1 Après l'entrée en vigueur de la présente Convention (révisée), le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout autre Etat non membre du Conseil ainsi que la Communauté économique européenne à adhérer à la présente Convention (révisée), par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité.
- 2 Pour tout Etat adhérent ou pour la Communauté économique européenne, en cas d'adhésion, la Convention (révisée) entrera en vigueur six mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 16

- 1 Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention (révisée).

- 2 Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention (révisée) à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention (révisée) entrera en vigueur à l'égard de ce territoire six mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.
- 3 Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 17

- 1 Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention (révisée) en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 2 La dénonciation prendra effet six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 18

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe, aux autres Etats parties à la Convention culturelle européenne, ainsi qu'à tout Etat et à la Communauté économique européenne ayant adhéré ou ayant été invité à adhérer à la présente Convention (révisée):

- i toute signature;
- ii le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- iii toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention (révisée) conformément à ses articles 14, 15 et 16;
- iv tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention (révisée).

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this revised Convention.

Done at Valletta, this 16th day of January 1992, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the other States party to the European Cultural Convention, and to any non-member State or the European Economic Community invited to accede to this (revised) Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés, à cet effet, ont signé la présente Convention (révisée).

Fait à La Valette, le 16 janvier 1992, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux autres Etats parties à la Convention culturelle européenne, ainsi qu'à tout Etat non membre ou à la Communauté économique européenne invités à adhérer à la présente Convention (révisée).